

Харківський Університет

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківському ордену Трудового Червоного Прапора державного університету Імені О. М. Горького

№ 36 (871)

Субота, 8 грудня 1956 р.

Ціна 20 коп.

Покращити політичне виховання студентів

НЕДАВНО в університеті пройшли звітно-виборчі збори партійних і комсомольських організацій. Одним з питань, по якому розгорнулося поживлене обговорення, було питання про стан і дійовість агітаційно-пропагандистської і культурно-масової роботи.

Рівень наукової та учбової роботи в університеті у цьому році без сумніву незмірно підвищився. Цьому сприяло глибоке вивчення та пропаганда серед студентів і викладачів історичних рішень ХХ з'їзду КПРС.

Одним з проявів високої соціалістичної свідомості членів нашого колективу був самовідданий труд студентів та викладачів університету по збиранню врожаю на цільних землях Казахстану, на колгоспних та радгоспних полях Херсонської та Харківської області. Добре потрудилися студенти і на будівництві нового приміщення університету.

Однак в нашому багатотисячному студентському колективі не перевелися ще окремі ледарі, нероби, які не хочуть вчитися, не беруть участь в громадсько-корисній праці (Краснящик — біологічний факультет, Оттич — геологічний факультет, Кравченко — хімічний та деякі інші). Це пояснюється тим, що рівень політико-виховної роботи в окремих курсових та групових комсомольських організаціях ще низький.

Партійні організації слабо притягають професорів і викладачів до проведення виховної роботи серед студентів. В складі університетського агітколективу мало членів партійних бюро, деканів, керівників кафедр.

До того ж в політбесідах, які проводяться в академічних групах, багато ще формалізму і казенщини. З року в рік повторюються теми, присвячені календарним да-

там. Наприклад, щорічно проводиться бесіда на тему «Конституція Радянської держави». Цю тему в одному і тому ж плані студент повинен слухати щорічно з першого по п'ятий курс. Крім того, він повинен слухати це питання також на лекціях і семінарських заняттях з курсу історії КПРС.

Все це й приводить до того, що у студентів падає інтерес до таких бесід, знижується активність при обговоренні тем, погіршується відвідування.

Викладачі, агітатори, партійний і комсомольський актив рідко відвідують студентські гуртожитки, слабо цікавляться питаннями побуту та настроями студентів, організацією культурного відпочинку в позаучбовий час. Так, наприклад, керівники біологічного факультету тт. Семененко, Манаков, Кудкоцев в цьому навчальному році ще не були в гуртожитку, не знають, де живуть студенти, переведені до нас з педагогічного інституту. А з початку учбового року вже пройшло більше трьох місяців.

Партійний комітет намітив ряд міроприємств, спрямованих на покращення політичного виховання студентів. В найближчі дні на факультетах будуть проведені відкриті партійні збори з участю викладачів, комсомольського і профспілкового активу, на яких будуть широко обговорені питання про форми і зміст політико-виховної роботи та заходи по усуненню недоліків у цій важливій справі.

Партійному комітету та партійним бюро факультетів необхідно зміцнити склад агітколективу керівними працівниками факультетів і кафедр, переглянути тематику і зміст політбесід. В політичних бесідах треба роз'яснювати студентам успіхи радянського народу в

розвитку народного господарства, науки і культури, викривати вади капіталістичного ладу, боротися проти буржуазної ідеології.

Особливо важливим є підвищення організаторської та виховної ролі комсомольських організацій. На курсових комсомольських зборах необхідно обговорити підсумки роботи студентів на збиранні врожаю влітку та восени цього року. Комсомольці повинні викрити і рішуче засудити всіх студентів, що ухилилися від роботи в колгоспах. Деканатам і кафедрам, партійним, комсомольським та профспілковим організаціям треба вижити елементи лібералізму у ставленні до студентів, які порушують дисципліну та учбовий режим, які не здають своєчасно екзаменів та заліків.

В академічних групах, на курсах треба створити обстановку нетерпимого ставлення до окремих нероб, нитиків, «нігілістів», аж до виключення таких студентів з вузівського колективу.

Разом з тим ректорату, деканатам, партійному комітету та громадським організаціям необхідно систематично займатися покращенням побуту студентів, підтриманням потрібного порядку в гуртожитках та учбових корпусах, поліпшенням роботи їдальень, буфетів, організацій культурного розумного відпочинку студентів. Необхідно ширше розгорнути роботу по підготовці і проведенню Всесоюзного фестивалю молоді і студентів.

Немає сумніву, що ці і інші питання будуть по-діловому обговорені на партійних, комсомольських та профспілкових зборах, що незабаром відбудуться, а проведення в життя прийнятих рішень корінним чином покращить політичне виховання студентів університету.

День Радянської Конституції в університеті

Якось готуючись до семінару, я виписав собі цифри: на Україні зараз 147 вищих

учбових закладів, а до революції їх було лише 19; вчених у одній нашій республіці тепер в десять разів більше, ніж було їх в усій царській Росії. Виписані цифри згодом забулися — успіхи нашого народу в комуністичному будівництві такі великі, що ми вже звикли до таких цифр.

Але зараз, коли народи СРСР відзначають День Конституції, велич наших успіхів встає особливо наочно.

Чи міг раніше мій батько мріяти про те, що селянський син одержить освіту в університеті? І ось я одержую вищу освіту. А право вчитися дала мені Радянська влада, забезпечила Конституція.

ЦЕ ДАЛА МЕНІ
КОНСТИТУЦІЯ

Л. ДОВЖИК, студент.

ДО ДНЯ КОНСТИТУЦІЇ

Трудовими досягненнями відзначив свято колектив робітників друкарні. За 19 днів 1447219 знаків набрав лінотипист С. Кирбаба і 689617 знаків — лінотипістка О. Динник, виконавши достроко-

во виробниче завдання. На три дні раніше строку закінчили термінову роботу складальники тт. Гливенко, Світличний, Бугорська, Галатон. Л. СЕРГЕЄВА.

ВИСТАВКИ НА ФАКУЛЬТЕТАХ

Річниці Радянської Конституції присвячено відкриття на радіофізичному факультеті виставку.

Тут представлені видатні праці В. І. Леніна про державу, про радянську владу — «Держава і революція», «Про «демократію» і диктатуру», «Що таке радянська влада» та інші.

Значне місце приділено на виставці матеріалам ХХ з'їзду КПРС. На виставці представлені також газетні статті та брошури, присвячені боротьбі за зміцнення радянської соціалістичної демократії.

Виставка розповідає і про роботу депутатів районних та міських Рад, і про те, як втілені в життя великі права радянського громадянина на працю, навчання і відпочинок.

Про могутні новобудови шостої п'ятирічки, про батьківське піклування Комуністичної партії і Радянського уряду за наш народ говориться в розділі «Величні успіхи Радянського Союзу в боротьбі за побудову комунізму».

Виставка, присвячена Дню Конституції, організована і на філологічному факультеті.

Л. ДОРОШЕНКО.

Святкові вечори

Радісно і урочисто відзначили студенти нашого університету 5-е грудня — День Конституції. Підготовка до свята почалася задовго до нього на факультетах і в гуртожитках.

Хороше відзначили День Конституції мешканці студентського гуртожитку на

Толкачівці. Студенти підготували концерт художньої самодіяльності. Була прочитана лекція про Радянську Конституцію. Вечір пройшов у хорошій, радісній обстановці.

М. КОВАЛИК.

Навчання комсомольського активу

З метою організації навчання комсомольського активу комітет комсомолу провів семінари оргсекторів та відповідальних за шефську роботу в факультетських бюро.

Члени комітету тт. Байбіков, Піснячевська, Файницький розповіли оргсекторам про форми і методи організаційної роботи, рекомендували підтримувати тісний зв'язок з групами, доручати підготовку окремих пи-

тань на засідання бюро не одним і тим же факультетським активістам, а й рядовим комсомольцям. Вони радили втягати групи в підготовку факультетських міроприємств, проводити разом з тією чи іншою групою та разом з викладачами засідання бюро.

Члени комітету тт. Головін та Широкоград провели інструктивну нараду шефських секторів.

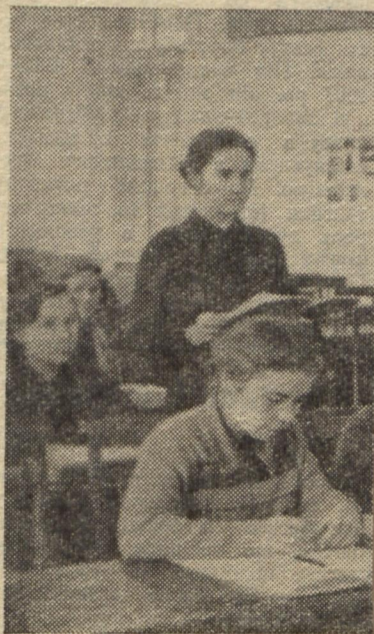
ЛЕКЦІЯ ПРО МІЖНАРОДНЕ СТАНОВИЩЕ

В цей суботній вечір приміщення читальні гуртожитку по вулиці Артема було переповнено. Багатьом хотілося послухати лекцію про міжнародне становище, яку читав кандидат філософських наук С. І. Колмогоров. Цікаво, оперуючи переконливими фактами, лектор розповів про події міжнародного життя за останній час, відповів на численні запитання слухачів. І. НЕБАБА.

ПРИСВОЄНО ЗВАННЯ ДОЦЕНТА

Велика наукова робота науці та підготовці молодих ведеться вченими нашого радянських спеціалістів.

Недавно рішенням Вищої атестаційної комісії звання доцента по кафедрі російської мови було присвоєно дають всі свої сили ізнання Г. І. Шкляревському.

Семінар з курсу історії КПРС факул

Новий номе

Вийшов черговий номер стійної газети центрального апарату «За культурний апарат». Газета непогано оформлена, цікава.

Річниці Радянської Конституції присвячена передова стаття. В різних матеріалах газета розповідає про

Г. В. Плеханов—видатний пропагандист марксизму

11 грудня цього року минає 100 років з дня народження видатного пропагандиста марксизму в Росії Георгія Валентиновича Плеханова.

В історію нашої країни Г. В. Плеханов увійшов як крупний мислитель, що вніс великий вклад у підготовку ґрунту для перемоги марксизму в Росії, в розвиток передової культури і науки взагалі.

Праці Г. В. Плеханова охоплюють широке коло питань філософії, історії, російського громадського життя, атеїзму, теорії мистецтва та ін. Але особливі заслуги належать йому в галузі філософії марксизму. В. І. Ленін високо оцінював філософські праці Г. В. Плеханова, він вимагав включення їх в серію обов'язкових підручників комунізму.

Оцінюючи заслуги Плеханова, В. І. Ленін писав, що неможливо стати свідомим, справжнім комуністом без того, щоб вивчити — саме вивчити — все, написане Плехановим по філософії, бо це краще у всій міжнародній літературі.

Г. В. Плеханов був першим російським марксистом, засновником першої марксистської організації в Росії. До нього ніхто ще не ставив завдань поширення і застосування марксизму до російської дійсності. Порвавши з народництвом, він наніс перший удар по марксизму і став зачинателем і блискучим пропагандистом марксизму в Росії.

З позицій марксизму Г. В. Плеханов почав боротьбу проти народників, розвінчав їх лженаучні, ідеалістичні погляди. Одночасно він розгорнув блискучий захист марксизму, захист його філософії діалектичного та історичного матеріалізму.

Переслідуваний царським урядом, порвавши з народництвом, Г. В. Плеханов виїхав за кордон. В 1883 році у Женеві (Швейцарія) він створив марксистську групу «Звільнення праці», яка підняла прапор марксизму в той час, коли соціал-демократичного руху в Росії ще не було. В. І. Ленін високо цинив роботу групи, що повела рішучу боротьбу проти народництва. А народництво тоді було головною перешкодою для поширення марксизму в Росії.

Група «Визволення праці» дала марксистську критику реакційних поглядів народників. Вона розгорнула широку літературну діяльність, перекладала твори Маркса і Енгельса на російську мову та поширювала їх в Росії.

Борючись проти народників, Г. В. Плеханов сам написав ряд марксистських робіт, як наприклад, «Соціалізм і політична боротьба», «Наші незгоди» та інші. В них викривається реакційна ідеологія народництва та захищається марксизм, даються пояснення, як повинно застосовуватися вчення Маркса в Росії. Плеханов висуває в цих роботах марксистське вчення про роль робітничого класу в революційному русі, вказує на те, що тільки робітничий клас буде головною силою в боротьбі за соціалізм.

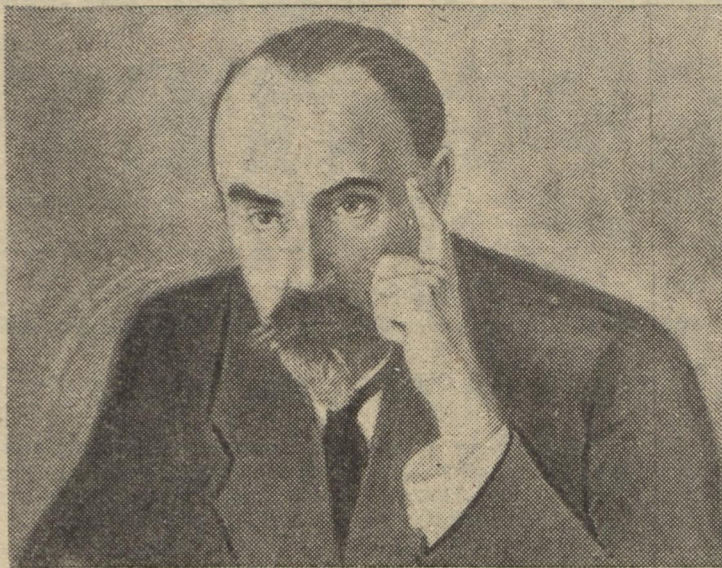
Г. В. Плеханов сам переклав на російську мову «Маніфест Комуністичної партії», твір Ф. Енгельса «Людвіг Фейєрбах і кінець класичної німецької філософії», а також інші твори Маркса і Енгельса. Він був особисто знайомий з Ф. Енгельсом, який читав роботи Плеханова як в перекладах, так і на російській мові. В одному з листів до члена групи «Визволення праці» В. Засулич Енгельс писав, що читання статей Плеханова дає йому велике задоволення. Енгельс також піклувався про те, щоб твори Плеханова перекладались на іноземні мови.

Плеханов одним з перших російських марксистів виступив проти теорії народництва. Своїми працями він наніс перший удар по народництву, підготував ґрунт для поширення марксизму.

Однак Плеханову не вдалося поєднати соціалізм з робітничим рухом. Він не зміг знайти класові коріння народництва. Тому ідейний розгрома народництва міг здійснити тільки В. І. Ленін.

Великою заслугою Г. В. Плеханова є також боротьба за філософський матеріалізм, проти ідеалізму, проти неокантіанства та ревізіоністів. На захист філософії марксизму Плеханов написав ряд блискучих робіт. Найважливіші з них — «До питання про розвиток моністичного погляду на історію», «Нариси по історії матеріалізму», «Про матеріалістичне розуміння історії», «До питання про роль особи в історії» та інші роботи. В них дається серйозна марксистська розробка окремих питань, матеріалістичного розуміння історії, ролі народних мас та особи в історичному процесі, ролі надбудови в розвитку суспільства, а також розробка питань історії філософії, громадської і політичної думки та інших філософських питань.

Г. В. Плеханов був одним з

перших, хто на Заході рішуче боровся проти опошлення і фальсифікації вчення Маркса. Його виступи проти ревізіоністів високо цинив В. І. Ленін.

Плеханов був також талановитим літературним критиком і багаторазовим у відкритті ідеалістичних, антинаукових поглядів в питаннях літератури і мистецтва. Він розробив ряд питань марксистської естетики, викривав ідеалістичне розуміння ролі мистецтва в розвитку суспільства. Він стояв за високу ідейність літератури та мистецтва.

Разом з тим слід відзначити, що в філософських роботах Г. В. Плеханова є і хибні положення. Так, наприклад, Плеханов явно переоцінював роль географічного середовища в громадському житті. Він недооцінив марксистське положення про класовість держави, про диктатуру пролетаріату, як головне в марксизмі. Плеханов захищав теорію ієрогліфів, яка знаходиться в протиріччі з теорією пізнання марксизму. В. І. Ленін в своїх працях вказав на ці та інші недоліки і помилки Плеханова в філософії.

Але все краще, що було написано Плехановим по філософії марксизму, відноситься до періоду 1883—1903 рр., тобто до часу переходу його в меншовизм. В цей час він дав прекрасні твори, в яких захищається марксистська філософія. Саме в цей період Плеханов виступає як революціонер-марксист.

Але нову епоху — епоху імперіалізму Плеханов не зрозумів. Уже після II з'їзду РСДРП він повернувся до меншовизму, став лідером його. Плеханов став вести уперту боротьбу проти більшовиків. Під час революції 1905—1907 рр. він зайняв праву позицію, заперечував союз робітничого класу з селянством і вимагав спілкування з ліберальною буржуазією. По основних питаннях тактики (ставлення до селянства, роль пролетаріату в революції, форми класової боротьби і ін.). Плеханов допускав серйозні помилки меншовистського характеру. В революції 1905 року він вважав

тактику РСДРП помилковою, коли мова йшла про збройне повстання проти царизму. Після поразки грудневого повстання в Москві Плеханов заявив: «Не треба було братися за зброю».

Пізніше Плеханов остаточно перейшов у табір опортунізму. В 1914 році, в роки першої світової війни він захищає меншовистську тактику оборонства. В цей період Плеханов, як говорив В. І. Ленін, «повинен був остаточно попроситися з марксизмом». Негативно поставився Г. В. Плеханов також до Великої Жовтневої соціалістичної революції. Він не вірив у перемогу соціалізму в Росії.

Помилки Плеханова пояснюються тим, що він не зрозумів характеру епохи імперіалізму і пролетарських революцій, не зрозумів значення союзу пролетаріату з селянством та керівної ролі пролетаріату як в буржуазно-демократичній, так і в соціалістичній революції. Невміння творчо застосувати марксизм в новій історичній обстановці було слабою стороною діяльності Плеханова.

Тільки В. І. Ленін, засновник Комуністичної партії, творець Радянської держави, зумів застосувати марксизм в нових умовах історичної епохи.

Відзначаючи сторіччя з дня народження Г. В. Плеханова, ми повинні підходити до його теоретичної і практичної діяльності, враховуючи конкретний історичний час. Треба пам'ятати, що Плеханов зробив великий вклад в розробку марксистської філософії. А вже В. І. Ленін зазначав, що особисті заслуги Плеханова величезні в минулому, що за 20 років—1883—1903 рр.—він дав масу прекрасних творів, особливо проти опортуністів, махістів, народників.

Радянський народ свято зберігає пам'ять про видатного пропагандиста марксизму Г. В. Плеханова.

А. РІСТО, доцент,
зав. кафедрою філософії.

Розповідь про життя студентів на цілині

28 листопада пройшли відкриті партійні збори співробітників центрального апарату. На повістці дня стояло одне питання — доповідь доцента В. І. Астахова про роботу студентів на цілиних землях.

Доповідач коротко, але дуже змістовно, розповів про поїздку наших студентів в Казахстан, про участь їх в збиранні багатого цілинного врожаю. Тов. Астахов дав глибокий аналіз досягнень та недоліків, розповів про умови життя та роботи на цілині.

Р. ЧОПП.

До перевиборів первинних організацій ДТСААФ

Незабаром будуть проходити звітно-виборчі збори оооронних організацій університету. Ця кампанія повинна не тільки підвести підсумки всього збройного, але й сприяти корінному покращенню військово-масової учбової і спортивної роботи первинних організацій ДТСААФ нашого вузу.

Звітно-виборчі збори по-діловому обговорять результати річної роботи, виберуть в новий склад комітету ДТСААФ людей енергійних, знаючих оборонно-спортивну роботу, здібних по-справжньому налагодити і керувати нею.

Новому складу комітету ДТСААФ в першу чергу необхідно закінчити в найкоротші строки збирання членських внесків за 1956 рік, більш організовано і своєчасно провести збирання їх за наступний рік. Адже кожний знає, що член первинної організації ДТСААФ сприяє справі зміцнення обороноздатності Батьківщини не тільки відмінною роботою в гуртках, але й своєчасною сплатою внесків.

В якому ж порядку будуть проходити вибори?

В учбових групах треба вибрати уповноважених. На звітно-виборчих зборах факультетських первинних організацій ДТСААФ відкритим голосуванням обирається комітет в складі 5-ти чоловік при наявності 300 членів ДТСААФ, і 7 чоловік, якщо їх більше.

На цих же зборах обираються делегати на загальноуніверситетську конференцію з розрахунку один представник від 30 членів товариства.

Партійні і комсомольські організації університету повинні не тільки очолити справу проведення звітно-виборчої кампанії ДТСААФ. Повсякденно цікавитись роботою первинних організацій, контролювати хід занять в гуртках — їх прямию і почесний обов'язок. Бо що може бути вищим для радянської людини, ніж вклад у справу оборони соціалістичної Батьківщини.

В. КОРБУТ,
І. ПАРАКА.

Активніше пропагувати фізкультуру і спорт

Про необхідність всіма засобами сприяти спортивній роботі у нас багато говорять, настільки багато, що повірили, ніби допомагати їй більше не треба. Але ось в те, що спорт корисний, ще не всі вірять.

Отже виникла необхідність зараз наполегливо і широко пропагувати фізичну культуру і спорт серед молоді, серед студентів в першу чергу, систематично проводячи на факультетах, в гуртожитках лекції, бесіди, доповіді, організовуючи показові виступи спортсменів та перегляд спортивних кінофільмів.

Важливе місце в спортивній пропагандистській роботі належить фізоргам та групоргам ДТСААФ в академічних групах.

Що ж входить в їх обов'язки, крім агітації серед студентів та притягнення їх до спортивних за-

нять? Перш за все фізорги груп повинні слідкувати за тим, як студенти відвідують тренування, заняття в секціях. Вони повинні також приділяти серйозну увагу боротьбі за дисципліну серед спортсменів, наприклад, тому, як спортсмен відвідує змагання. А вже випадки недисциплінованості окремих спортсменів у нас бувають досить часто. А це веде до погіршення результатів всього університетського спортивного колективу.

Для прикладу можна взяти хоч би баскетболіста студента другого курсу фізико-математичного факультету Пильнікова, який не з'явився на вирішальну гру. А в результаті цього наша команда втратила реальну можливість перейти з другої в першу групу на першості міста.

Бувають випадки, коли окремі

спортсмени, захопившись тренуваннями, починають відставати в навчанні. Про це може інколи не знати і тренер і бюро секції. Обов'язком фізорга групи є довести до їх відома випадки поганої успішності спортсменів.

У своїй роботі фізорги та групорги ДТСААФ можуть і повинні звертатися за допомогою до комсомольських органів, від бюро групи чи курсу до комітету комсомолу.

Таким чином, робота фізоргів і групоргов ДТСААФ важлива і разом з тим складна. На жаль, дехто дивиться на цю роботу як на другорядний обов'язок, який можна і не виконувати.

А в той час при вірному підході до цього важливого комсомольського доручення роботу можна поставити цікаво, захоплююче і плідно.

В. ПОДГАЄЦЬКИЙ,
відповідальний за
фізкультурно-масову
роботу в комітеті
комсомолу.

Ми побували в Тбілісі

Група студентів нашого вузу недавно відвідала Тбіліський державний університет. Поїздка в Тбілісі співпала з святкуванням 39-ї річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції. Вона мала за мету ознайомлення з постановкою комсомольської і профспілкової роботи в одному з найбільших вузів грузинської столиці.

Тбіліський університет має майже такі ж факультети, як і наш. Лабораторії його прекрасні, обладнані, навколо університетського будинку розбитий хороший великий сад, в якому переважають субтропічні рослини. В дворі знаходиться метеорологічна станція, спортивне містечко.

Будинки університету (два корпуси, що стоять поруч) вражає своєю монументальністю і красою. Перше, що кидається в очі, коли зайдеш в приміщення, це ідеальна чистота в коридорах, аудиторіях, в інших кімнатах. Студенти тут самі слідкують за її дотриманням.

Університетські студенти живуть в студентському містечку. В кімнатах розміщено по 5—6 чоловік. Тут же, в містечку, знаходиться ідеальна на 350 чоловік, в якій введено самообслуговування.

Під час перебування в Тбілісі ми ознайомились не тільки з університетом, але й з містом. Ми побували в оперному театрі на урочистому засіданні, присвяченому річниці Жовтневої революції. Приміщення театру надзвичайно красиве, в архітектурному оформленні переважають національні орнаменти. Після засідання від-

бувся великий концерт, в якому нам особливо сподобалися грузинські танці.

Ми були присутніми також на параді та демонстрації, в яких у всій багатогранності були показані досягнення Грузинської РСР.

Місто Тбілісі відзначається широкими і світлими вулицями, багатопверховими будинками, в оформленні яких відбилась національна культура народу. В місті багато пам'яток. Вони роблять місто красивим. Особливо виділяється пам'ятник національному поетові Шота Руставелі. Тбілісі — надзвичайно зелене місто, на кожній вулиці посаджено багато квітів.

Вразила нас своєю монументальністю стара тбіліська фортеця — свідок боротьби грузинів за свою національну незалежність. Тут вони відбивали напади різних загарбників, що хотіли підкорити Грузію. Тут же була складена угода, за якою Грузія увійшла до складу Російської держави.

Хочеться ще сказати, що нашу делегацію приймали в Тбілісі тепло і радісно. Грузинські студенти зробили все для того, щоб від поїздки у нас залишилися найкращі враження. Особливо хочеться відзначити піклування про нас т. Суладзе, Аязяна та інших. Думається, що взаємне відвідування делегацій Тбіліського і Харківського університетів послужить початком хорошої міцної дружби між нами.

А. ПЕЧЕРСЬКИЙ,
учасник делегації.

До ювілею М. Тихонова

Недавно громадськість рів, вибраних оповідань та країни відзначила 60-річчя іншій.

Велику увагу приділено показу Тихонова — поета, людини, громадянина, видатного борця за мир в усьому світі, співця дружби народів.

Л. ІВАНЧЕНКО.

Про ініціативу і байдужість

Часто, дуже часто і на зборах, партійних та комсомольських, і на різних засіданнях, і на сторінках газет ми говоримо про необхідність прагнути до пошуків нових форм роботи.

Так, прагнення до нового, до передового — хто буде заперечувати проти того, що це добре? Але воно не виключає користі старих форм — форм, випробуваних життям.

Ось про ці старі, давно всім відомі форми політико-виховної роботи і хочеться сказати кілька слів...

Щоб не залишалось на папері

24 лютого комітет комсомолу заслухав звіт секретаря першого курсу історичного факультету про учбово-виховну роботу на курсі. Сбговорення цього питання викрило досить таки плачевний стан. Виявилось, що і колективу в повному розумінні цього слова на курсі немає, дружба не налагоджується, успішність погана.

В кількох пунктах чіткого рішення, прийнятого комітетом, вказано було на необхідність корінного поліпшення політико-виховної роботи на курсі та на засоби цього покращення. Але жодному з членів комітету комсомолу не було доручено прослідкувати за виконанням рішення, за перетворенням його в життя. І хто знає, як воно виконувалося і чи виконувалося взагалі.

Інший приклад. Ще 13 квітня, продумуючи підготовку університету до Всесоюзного фестивалю молоді, комітет комсомолу накреслив ряд хороших міроприємств. Зокрема було вирішено оголосити конкурс на крашу фестивалю консу, організувати на факультетах підготовку до фестивалю, зібрати в комітет пропозиції щодо проведення його. Хороше рішення? Хороше. Але тільки рішенням воно й залишилось.

Контроль за виконанням дорученої справи, суворі і систематична перевірка рішень, як система, як звичайне повсякденне явище. Адже не буде тоді комсомольських доручень, які «не відбулися», справ чудесних і цікавих, які залишилися на папері.

Наскільки оживе комсомольське життя, наскільки цікавішою буде робота в групах, наскільки (і це дуже важливо) виросте почуття відповідальності кожного за доручену справу! І не треба зайвий раз повторювати, що розвиток почуття відповідальності за свої вчинки — це політико-виховна робота.

Бути старшим товаришем

До кожної учбової групи прикріплений агітатор, обов'язково член партії, часто викладач, інколи студент старшого, IV—V курсу. Від нього вимагається вести свою роботу в тісному зв'язку з життям курсу, групи.

Але на жаль, в добірці цих агітаторів, і в їх роботі є ще багато недоліків, недоліків суттєвих.

По-перше, завжди треба пам'ятати, що це одне з найважливіших і найсерйозніших доручень, з яким не кожний справиться. Зуміти стати старшим товаришем, не тільки бути присутнім на комсомольських зборах і групових вечорах (що, до речі сказати, не всі роблять), але й виникнути в житті групи, «індивідуально» знати своїх комсомольців — прямий обов'язок агітатора.

Ось чому і добирати на цю роботу треба людей ініціативних з волею. А це не всіюди розуміють. Ось на філологічному факультеті явно недооцінюють важливості і ролі агітатора у виховній роботі.

Є на п'ятому курсі російського відділення О. Кузін, добросовіс-

КОЛИ головуєчий на XII комсомольській конференції університету оголосив, що слово надається вихованцеві Курязької дитячої трудової колонії Віті Яровому, в залі спалахнули бурхливі оплески: комсомольці гаряче вітали представника своїх підшефних.

Після вітальної промови Вітя сказав, що вихованці та керівництво колонії доручили йому передати студентам подарунок — альбом з малюнками на теми життя і праці вихованців колонії. І знов бурхливі оплески залунали в залі.

«Курязька ДТК» — так озглавлений подарований університету альбом. Це надзвичайно цікава збірка малюнків, в яких відображене навчання, побут, труд вихованців.

Ви розкриваєте альбом, і перед вами — акуратно і красиво написані золотом слова: «Нашому шефу Харківському державному університету ім. Горького».

Утворення та існування колонії тісно пов'язане з ім'ям видатного радянського педагога А. С. Макаренка. Антон Семенович ніби й зараз серед вихованців, традиційно макаренківського виховання продовжують жити в колонії.

Це знаходить своє відображення і в альбомі. Уже на титульній листі ви бачите строгий профіль видатного педагога, його відомим портретом починається альбом. А ось малюнок виконаної Пенкіним, колишнім вихованцем Антона Семеновича, скульптури «А. С. Макаренка з вихованцем». Цю скульптуру подарував колонії художній інститут.

Зараз вже з певністю можна сказати, що студенти в основному докорінно змінили своє ставлення до вивчення іноземних мов.

Керівна роль Радянського Союзу в справі єднання народів світу в боротьбі за мир та зміцнення економічних і культурних зв'язків між державами, звичайно, сприяли виникненню у сту-

дентів свідомості того, що знання іноземних мов край необхідні для них в подальшій практичній роботі, а також в загальному їх культурному зрості.

Посилений інтерес до вивчення іноземних мов проявилось і в активнішому відвідуванні занять. Так, на першому курсі зараз майже зовсім відсутні необгрунтовані пропуски лекцій; студенти виявляють бажання працювати в гуртках розмовної мови.

Посилений інтерес до вивчення англійської, німецької мов виявляють аспіранти. Деякі аспіранти другого року навчання, недивлячись на те, що для них лекції з іноземних мов вже не читаються, виявляють бажання відвідувати консультації, об'єднатися в групи з метою досконалого оволодіння тією чи іншою мовою.

Навіть під час роботи в колгоспі велика кількість студентів не припиняла занять з іноземної мови. Часто в дощові дні можна було бачити їх за іноземною книжкою: вони або готували відповідну норму позааудиторного читання, або і просто читали для себе.

Але, на жаль, цього не можна сказати про всіх студентів третього і четвертого курсів. Вже грудень, а деякі з них не з'явилися на жодне заняття з іноземної мови. Погано відвідують лекції з іноземної мови студенти.

Але, на жаль, цього не можна сказати про всіх студентів третього і четвертого курсів. Вже грудень, а деякі з них не з'явилися на жодне заняття з іноземної мови. Погано відвідують лекції з іноземної мови студенти.

Чому б не підготувати і не прочитати у молодіжних робітничих гуртожитках яскраві, нестандартні доповіді про боротьбу за мир, про честь бути радянською людиною?

Та й чи є межі для молодіжної ініціативи. Подумай, запропонуй, стань активним виконавцем — і не залишиш часу для роздумів: чому скучно? Адже скучно від неробства. Це стара істина.

Л. МЕЖОВА.

Подарунок підшефних

Добре виконані малюнки показують трудові будні колоністів. Ось юний натураліст за роботою. Зосереджене обличчя людини, зайнятої корисною справою, працюючої руки дбайливо пестують рослини. А ось вихованець поливає квіти в теплиці. Підпис під малюнком розповідає: «Вихованці до 14 років разом з юннатами працюють в теплиці, вирощуючи велику кількість квітів для житлових приміщень, цехів та території колонії».

«Навчання токарній справі» — так називається малюнок, який показує колоніста за токарним станком. Поруч стоїть майстер,

що уважно слідкує за рухами майбутнього спеціаліста. В учбових майстернях колонії профтехнічне навчання проходить 80% всіх вихованців. Інші навчаються індивідуально-бригадним методом на основному виробництві.

Цікаві малюнки розповідають про дозвілля вихованців. Вони вводять вас і на збори колоністів, що суворо засуджують порушника дисципліни, і в клас, де всі захоплені цікавою політбесідою вихованця. Вони показують колоністів у ідальні і на вечірній лінійці, ви ніби обходите з художником чисту затишну спальню кімнату і схоже на суцільну велику клумбу підв'ія колонії.

Цікавий малюнок «Прийом новоприбулого вихованця в колонію». Перед начальником колонії стоїть підліток з упертим виразом обличчя. Проникливо дивляться вихователі на новоприбулого. І в думці вони вже бачать його вмілим, спритним, акуратним. Так, вони зроблять з нього справжнього радянського громадянина!

Хороший подарунок зробили підшефні нашому університетові. Хочеться сказати їм велике спасибі. І хочеться, щоб з малюнками мали можливість ознайомитися всі студенти і всі викладачі.

Комітет комсомолу повинен потурбуватися про те, щоб малюнки були виставлені для широкого огляду. З цією метою можна використати хоч би, наприклад, стени в ЦНБ.

Г. МАТВИЧУК.

Не зволікати здачу позааудиторного читання

Таки факти дають підстави для хвилювань. Чи не зіткнемося ми в кінці семестру з штурмівщиною, з довгими-предовгими чергами студентів, які бажатимуть поза строком і за будь-яким методом здати знаки за один раз і всю норму? В цьому учбовому році це тим більше не заслуговуватиме пробащення, що норма позааудиторного читання згідно нових учбових програм на третьому і четвертому курсах зменшена майже вдвічі: 60 тисяч, замість 100 тисяч знаків за перший семестр. В зв'язку з скороченням учбовим часом кафедр іноземних мов зменшила цю норму ще на одну третину.

Є всі можливості не тільки прочитати, але й вдумливо проробити художні та спеціальні тексти позааудиторного читання. Є, зрештою, всі можливості для студента здати потрібну норму.

М. ШИТОВА,
зав. кафедрою іноземних мов.

ЦІКАВІ ЗБОРИ

Хороші збори провели ської роботи виступив секретар комсомольці четвертого курсу фізико-математичного факультету. З доповіддю про цікаві, бойові, потрібні форми і методи комсомоль-

В. Войценя.

«ХАРКІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Стор. 3. 8 грудня 1956 р.

Про покликання до професії і „педагогічну техніку“

У нас є багато вчителів — майстрів своєї справи. У цих вчителів висока успішність, хороша дисципліна. Їх слово є для дитини святом, їх авторитет — незаперечний. До них ідуть поділитися своєю радістю і своїм горем, їм розповідають про свій розрив з товаришем і про своє перше кохання. Таких вчителів у нас багато, але, на жаль, ще не більшість.

Чому ж педагогічні інститути далеко не завжди випускають повноцінних викладачів і вихователів?

Почнемо з того, кого і як приймають в ці інститути. Безперечно, багато йде туди тому, що посправжньому любить дітей і відчуває покликання до роботи з ними. Ну, а чи мало буває серед вступників у педагогічні вузи людей випадкових? Чи не доводиться слухати такі, наприклад, судження: «В політехнічному в цьому році конкурс надзвичайний. Не знаю, куди вступати: в геологорозвідницький чи педагогічний? Спробую в педагогічний: там, кажуть, хоч конкурс менший». І дівчина подає заяву в педагогічний, хоч з великою тривогою думає, як же вона буде працювати в школі. Діти завжди виводили її з себе: завжди бігають, шумлять, набридають запитаннями.

На екзаменах в педагогічному інституті вступника питають і про проблеми літератури, і про історичні події, і про відміни німецьких дієслів, але його не питають про одне: чи любить він дітей, що знає він про дітей, чи дійсно працювати і бути з дітьми є для нього велика радість? А досвідчений педагог-екзаменатор міг би поговорити з юнаком чи дівчиною про те, які у них відносини з братами і сестрами, як вони допомагали матері виховувати дітей, чи працювали вони в школі ватажками і як у них це виходило, яка в них думка про ту чи іншу книгу або п'єсу.

Якості, потрібні педагогу, формуються не тільки в інституті, вони формуються всіма обставинами життя і всім вихованням, починаючи з раннього дитинства. Не може бути хорошим вихователем людина, черства своїм характером, бездушна, нечутлива. Не може бути педагогом людина, на обличчі якої завжди незадоволена міна, яка капризна, нестримана.

Ось чому з такою гостротою постає питання про оцінку і облік на вступних екзаменах педагогічних здібностей. Але, на жаль, ні педагогіка, ні психологія вивченням таких здібностей майже не займаються.

Нікому не впаде в голову іти вчитися в консерваторію, коли відсутній музичний слух. Між тим сотні й тисячі молодих людей, що не мають ні покликання до роботи з дітьми, ні відповідних даних, йдуть в педагогічні інститути. Чи не від того у нас ще так багато поганих вчителів, що часто дивляться на професію педагога, як на ремесло, для якого ніяких спеціальних схильностей мати не треба. А в той же час праця вчителя — це творчість, причому така, що вимагає від людини широких знань, всебічного розвитку.

В інститутах у нас приділяють недостатню увагу розвитку загальної культури студентів, формувати в них широкі інтереси. Широка ж ерудиція — необхідна якість вчителя. Недарма про багатьох видатних (та й просто хороших) педагогів їх колишні учні говорять, що ці вчителі скоряли їх своєю ерудицією. Але загальної культури і широкої ерудиції взагалі для педагога не достатньо. У нього повинна бути ще й висока педагогічна культура. А її саме часто і не буває у студентів та молодих вчителів. У них нерідко відсутній інтерес до теорії, до

загальних проблем педагогіки і психології.

Одна з причин відсутності у студентів інтересу до теорії — це серйозні недоліки, які є в постановці викладання педагогіки. Мені доводилось бувати на лекціях з педагогіки в кількох інститутах різних міст. І часто вражало те, що під час лекції на обличчях студентів був вираз скуки і байдужості. В аудиторії не відчувалось тієї схвильованості, яка буває, коли йде розмова про близьке і важливе, про те, що буде стосуватися людини в найближчому майбутньому. Як це не дивно, але на питання, які з дисциплін найбільш цікаві, майже ніколи не доводилось чути, щоб студенти (або колишні студенти, вчителі) назвали педагогіку.

Мені здається, це від того, що курс педагогіки в значній мірі відірваний від життя і живої практики школи. Студентам повідомляють принципи, методи, правила, закони, риси, основи і т. д., і т. д., але за всім цим часто не відчувається живої дитини, живого життя школи, живого процесу виховання. Курс педагогіки сприймається тільки як деяка кількість загальних положень, які треба зазубрити.

До екзамену з цього предмета ніхто не ставиться, як до серйозної справи, на підготовку до нього дивляться звичайно, як на неприємну, але неухильну повинність: треба «ввчити» педагогіку тому, що треба її «здати». І педагогіка «вивчається»...

Живе життя сім'ї і школи з її конфліктами, труднощами, боротьбою — все це не знаходить свого відображення в курсах педагогіки. В підручниках з цього предмету не висвітлюються найбільш «наболілі» і найбільш важкі для вчителя (особливо молодого) питання. В лекціях і підручниках відсутнє те, що робить всяку науку цікавою і захоплюючою, — в них немає глибоких і оригінальних думок.

В останній час велике поширення знайшла формула, що «педагогіка не може давати рецептів виховання, не може вказувати, як треба поступати в тому чи іншому випадку, бо кожний випадок індивідуальний, і все залежить від конкретних обставин». Це, звичайно, правильно, що всякий випадок індивідуальний і що все залежить від конкретних обставин. Але завдання курсу педагогіки і полягає в тому, щоб вчити студентів аналізувати ці обставини, думати над ними, розбиратися в них, шукати найкращі рішення.

Рецептів без аналізу дати не можна, але рецепти на основі аналізу дати можна і треба. В противному разі наука непотрібна.

МІЦНА дружба пов'язує два молодіжні колективи — студентів фізико-математичного факультету і молодих робітників заводу транспортного машинобудування.

Ще в 1948 році, закінчивши заводську вечірню школу, пішла вчитися в університет комсомолка-робітниця Ліля Кайдалова. Але дружба її з робітниками, з товаришами по заводу не припинилася. Разом з нею в гуртожиток робітників приїжджали подруги-студентки. І дружба окремих людей стала дружбою двох колективів.

Час йшов. Кожний день знаменував собою нову перемогу в роботі і навчанні. Закінчували університет, розїжджались по всьому Союзу молоді спеціалісти, але славні традиції передавались од старших до молодших і з кожним роком міцнів

В курсах же педагогіки взагалі не аналізуються різні педагогічні ситуації, не подаються методи вирішення педагогічних задач. Приклади, які приводяться, носять виключно ілюстративний характер і не стають об'єктом аналізу. Це приводить до того, що студенти по суті не вчаться педагогічно думати, у них не виховується педагогічне мислення. Їх закликають боротися з формалізмом в навчанні, їм показують, що для виховання мислення недостатньо дати людині знання, треба вчити його застосовувати їх. Саме ж навчання в педагогіці являє собою яскравий приклад формалізму.

Хочеться зупинитися ще на одному питанні. А. С. Макаренко говорив, що не може бути хорошим вихователем, якщо він не володіє педагогічною технікою. А. С. Макаренко говорив це біля 20 років тому. Вірність такої вимоги ніхто ніколи не заперечував, але за 20 років нічого не зроблено, щоб перетворити її в життя. Чи в наших педагогічних інститутах хто-небудь звертає увагу на те, який у майбутнього викладача голос, тон, інтонація, як він говорить, ходить, сідає, який у нього вираз обличчя. Макаренко говорив, що він «безжалісно звільнював прекрасних педагогічних працівників» тільки тому, що вони розводили сум. І це вірно. Не може бути вихователем людина, яка своїм виглядом, манерами, голосом, одягом виразом обличчя не радує колектив і, як говорив Макаренко, не є «естетично виразною».

Як відомо, Макаренко вчив своїх співробітників і вмінню говорити з вихованцями, і естетичній виразності, і іншим елементам педагогічної техніки і педагогічної майстерності.

Чому ж цей чудесний досвід Макаренка забутий, чому студентів не вчать педагогічній техніці і педагогічній майстерності. Макаренко порівнював навчання педагогів з навчанням артистів драматичному і балетному мистецтву. Він говорив, що тут встають ті ж проблеми. І Макаренко був цілком правий. Якщо в театральному інституті можна людину навчити виразно говорити, дивитися і пересуватися, то чому ж не можна навчити цьому в педагогічному інституті?

Пора від розмов про необхідність володіння педагогічною майстерністю і технікою перейти до навчання цій майстерності і цій техніці.

Л. ЛАНДА, кандидат педагогічних наук.

Стаття з деякими скороченнями передруковується з «Учительської газети».

МІЦНА ДРУЖБА

справжній, великий дружній зв'язок.

6 років вчився у заводській вечірній школі Станіслав Яшин. А коли від станка він перейшов в університетські аудиторії, то став одним з найуважніших шефів.

Добре знаючи життя та інтереси робітничого колективу, Слава допомагав студентам правильно, добре і цікаво організувати роботу в заводських гуртожитках. А вже шефтувати над молодими робітниками — це не тільки відвідувати їх. Треба вміло і з любов'ю проводити повсякденну виховну роботу. А користь від цього велика і для робітників і для самих шефів — адже це для них практика,

практика майбутніх вихователів, вчителів.

І з вдячністю треба сказати, що студенти фізмату справилися з відповідальним і почесним завданням. Студенти Гузенко, Равич, Вороніна, Морозова, Раєнко, Гончаров, Щербаков, Точ та інші допомагали робітникам (учням вечірніх шкіл) в навчанні, влаштовували цікаві вечори і спільні культурно-виховні заходи. Іх чекали з нетерпінням завжди, з ними не хотілося розлучатися.

І не тільки окремі робітники, як В. Мажура, Ф. Соколатов, В. Кармазинський, І. Федотова, М. Котик, але й весь молодіжний колектив гуртожитків заводу транспортного машинобудування гаряче дякує товаришам-студентам.

За дорученням товаришів
М. БУТЕНКО,
замісник голови ради робітничого гуртожитку заводу транспортного машинобудування.

Вертольоти з реактивними двигунами

За кордоном з'явилися експериментальні конструкції вертольотів, призначених для 1—2 пасажирів, невеликих вантажів, виконання окремих робіт в сільському господарстві та інших галузях. На кінцях лопастей таких вертольотів розташовані реактивні двигуни, що працюють на нафті або гасі. Обертання гвинта здійснюється за принципом сегнерового колеса.

Вертольот такого типу з гвинтом із двох лопастей, названий «Колібри», створено в Голандії. Його двигуни працюють на нафті. Важить він 200 кілограмів, собівартість його виготовлення в три рази менша собівартості вертольота звичайної конструкції і такої ж потужності.

Двох чоловік з вантажем цей вертольот перевозить на короткі відстані з крейсерською швидкістю 100 кілометрів за годину. Автоматичний регулятор шага, яким оснащений гвинт, забезпечує стійке положення машини в повітрі.

Передбачається, що перевози на такому вертольоті будуть обходитися дешевше, ніж на вертольотах з поршнеvim двигуном.

Конструкція іншого вертольота — «Лібелла» — розроблена в Західній Німеччині. На відміну від «Колібри» вона має три лопасті, на кожній з яких — реактивний двигун, що працює на гасі або бензині.

Каркас «Лібелли» зроблений з бамбуку, кабіна пілота — з плексигласа. Важить машина 50 кілограмів і розвиває максимальну швидкість 105 кілометрів за годину.

В Голандії і ФРН передбачається серійне виробництво вертольотів з реактивними двигунами.

„Голос делегата“ у нас в гостях

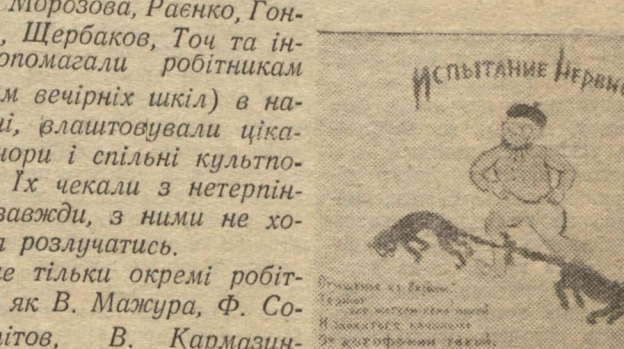
Сьогодні ми вміщуємо малюнки з «Голосу делегата», сатиричної газети ХІІ комсомольської конференції університету. На верхньому фото зображений студент економфаку Пістряк, що відмовився їхати на цілину як тільки дізнався, що дівчата туди не йдуть.

На нижньому, озглавленому «Испытание нервности», показаний студент філфаку Богуславський. Посварившись з господарем квартири і бажаючи помститися, він зробив безглуздий хуліганський вчинок — влаштував буквально «кошачий концерт».

Пістряк: «Тільки не їди туди, де дівчата не йдуть».

Целина мне — не беда, Только вот помеха! Я без девочек туда Не желаю ехать. И скажу вам не тая, Куда девки, туда я.

«Отмщение аз воздам» Теряют все жители села покой И закатятся начинают От КОТОфонии такой.

Редактор Г. ПОПОВ.

ЗАСІДАННЯ ПРОФКОМУ

Відбулось чергове засідання профкому ХДУ. З доповіддю про роботу побутової комісії виступив т. Постолатєв.

Після обговорення питання про хід підготовки до звітно-виборчої профспілкової кампанії на геологічному та географічному факультетах тов. Гнідаш інформував присутніх про роботу гуртків художньої самодіяльності.